

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
В.о. декана економічного факультету

Р.І. Грешко

«02» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

Мікроекономіка
обов'язкова

Освітньо-професійна програма: Менеджмент туристичної індустрії

Спеціальність: 073 Менеджмент

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Факультет, на якому здійснюється підготовка фахівців: Географічний

Мова навчання: українська

Чернівці 2024 рік

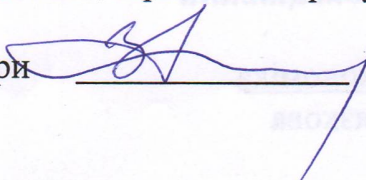
Робоча програма навчальної дисципліни «Мікроекономіка» складена відповідно до стандарту вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та освітньо-професійної програми «Менеджмент туристичної індустрії» затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 7 від «29» квітня 2024 року)

Розробник: Клевчік Леонід Леонідович

Викладач: Клевчік Леонід Леонідович, к.е.н., асистент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування

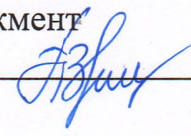
Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

Завідувач кафедри Зоя ГАЛУШКА

Схвалено методичною радою економічного факультету

Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

Голова методичної ради економічного факультету Роман ГРЕШКО

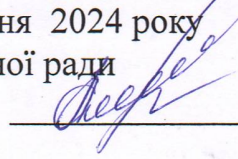
Погоджено з гарантом ОП «Менеджмент туристичної індустрії»

Валентина ПІДГІРНА

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету

Протокол №1 від «12» серпня 2024 року

Голова навчально-методичної ради

географічного факультету Наталя АНДРУСЯК

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ: ознайомлення здобувачів вищої освіти з основними поняттями сучасної економічної теорії, базовими мікроекономічними моделями, за допомогою яких аналізуються результати прийняття мікроекономічними суб'єктами економічних рішень, умовами рівноваги на різноманітних типах ринків, проблемами загальної рівноваги та добробуту. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Мікроекономіка» є:

- поглиблення теоретичних знань з економічної теорії;
- визначення та розуміння мікроекономічних явищ та понять;
- опанування методів мікроекономічного моделювання та аналізу;
- використання результатів мікроекономічного аналізу для розробки та прийняття економічних рішень, зокрема, управлінських.

Пререквізити. Дисципліна «Мікроекономіка» є обов'язковою освітньою компонентою ОП. Для ефективного засвоєння курсу здобувач вищої освіти повинен попередньо опанувати такі дисципліни: «Економічна теорія», «Регіональна економіка» та інші.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Загальні компетентності:

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні компетентності:

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

Програмні результати навчання:

ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні *знати*:

основні принципи функціонування ринкової економіки, механізми попиту і пропозиції, види і форми конкуренції; основи теорії споживчого вибору, виробничі функції, витрати і прибуток; ринкові структури та їх вплив на ефективність ринкової системи.

Після опанування дисципліни "Мікроекономіка" студенти повинні *вміти*:

аналізувати вплив змін у попиті та пропозиції на ринкову рівновагу; застосовувати економічні моделі для оцінки поведінки споживачів та виробників; визначати оптимальні рішення для виробничих і споживчих задач; розраховувати основні показники витрат, доходу та прибутку; аналізувати ринкові структури та обґрунтовувати стратегії в умовах досконалої конкуренції, монополії, олігополії.

ОПИС ЗМІСТУ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Загальна інформація про розподіл годин

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	6,0	180	2	30	30	0	0	120	0	Екзамен

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
1	2	3	4	5
Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки	8	2	2	4
Тема 2. Корисність економічного блага. Економічний вибір.	12	2	2	8
Тема 3. Аналіз поведінки споживача	12	2	2	8
Тема 4. Попит та пропозиція	12	2	2	8
Тема 5. Теорія еластичності	10	2	2	6
Тема 6. Теорія граничних продуктів та мікроекономічна модель фірми	12	2	2	8
Тема 7. Витрати виробництва	12	2	2	8
Разом за ЗМ1	78	14	14	50
Змістовий модуль 2. Ринки благ і ресурсів та проблеми їхньої ефективності				
Тема 8. Ринок досконалої конкуренції	12	2	2	8
Тема 9. Монопольний ринок	12	2	2	8
Тема 10. Ринок монополістичної конкуренції	12	2	2	8
Тема 11. Олігопольна структура ринку	12	2	2	8
Тема 12. Похідний попит	10	2	2	6
Тема 13. Ринок праці	10	1	1	8
Тема 14. Ринок капіталу	10	1	1	8
Тема 15. Економічна ефективність та добробут	12	2	2	8
Тема 16. Держава в мікроекономічній теорії: зовнішні ефекти та суспільні блага	12	2	2	8
Разом за ЗМ 2	102	16	16	70
Усього годин	180	30	30	120

Тематика лекційних занять з переліком питань

Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки

1. Теоретичні основи визначення предмету дисципліни "Мікроекономіка".
2. Переваги і недоліки мікроекономічного аналізу.
3. Методологія мікроекономіки.
4. Мікросистема: поняття, різновиди.

Тема 2. Корисність економічного блага. Економічний вибір

1. Загальна характеристика кардиналістського підходу. Перший закон Госсена.
2. Другий закон Госсена. Недоліки кардиналістського підходу.
3. Основні принципи ординалістського підходу. Система переваг споживача.
4. Бюджетні лінії і криві байдужості, їх властивості.
5. Рівновага споживача в ординалістській теорії.

Тема 3. Аналіз поведінки споживача

1. Реакція споживача на зміну доходу.
2. Вплив на споживання зміни цін благ. Утворення кривої індивідуального попиту.
3. Ефекти заміщення і доходу.

Тема 4. Попит та пропозиція

1. Суть, закон, ефекти, крива та нецінові фактори попиту.
2. Суть закон, крива та нецінові фактори пропозиції.
3. Умови та наслідки ринкової рівноваги.
4. Ринкова нерівновага та тлумачення її динаміки, роль непрямого оподаткування.
5. Хронічність ринкової нерівноваги та її причини.

Тема 5. Теорія еластичності

1. Суть, види та фактори цінової еластичності попиту.
2. Підходи до обчислення показника еластичності.
3. Еластичність попиту по доходу і властивості різних видів благ.
4. Перехресна еластичність попиту і характер взаємозв'язку між благами.
5. Еластичність пропозиції, її види та фактори.

Тема 6. Теорія граничних продуктів та мікроекономічна модель фірми

1. Економічна природа підприємства (фірми) як мікросистеми.
2. Суть, способи представлення та види виробничих функцій.
3. Виробнича функція з одним змінним фактором. Закон спадної віддачі.
4. Виробнича функція з двома змінними факторами.
5. Ефект масштабу. Еластичність масштабу.

Тема 7. Витрати виробництва

1. Суть витрат виробництва, їх основні типи та види.
2. Витрати виробництва у короткотривалому періоді. Закон зростання граничних витрат.
3. Витрати виробництва у довготривалому періоді.
4. Дохід та прибуток як результати виробництва, їх види.

Тема 8. Ринок досконалої конкуренції

1. Основні чинники, типи та приклади ринкових структур.
2. Поведінка суб'єктів ринку, попит на продукт та дохід окремої фірми за умов досконалої конкуренції.
3. Два підходи до визначення оптимальних обсягів випуску.
4. Моделі поведінки фірми у короткотривалому періоді і утворення кривої пропозиції фірми.
5. Рівновага фірми та галузі у короткотривалому періоді.
6. Рівновага фірми та галузі у довготривалому періоді.
7. Економічні наслідки досконалої конкуренції.

Тема 9. Монопольний ринок

1. Ознаки чистої монополії, особливості максимізації прибутку.
2. Межі ринку та діагностування монопольної влади.

3. Цінова дискримінація: поняття, умови, різновиди.
4. Моделі монопольної поведінки та рівновага фірми у довготривалому періоді.
5. Економічні наслідки монополізації галузі.
6. Цілі та інструменти антимонопольної політики.

Тема 10. Ринок монополістичної конкуренції

1. Порівняння монополістичної конкуренції з досконалою конкуренцією та монополією.
2. Оптимальна поведінка фірми у короткотривалому та довготривалому періодах.
3. Форми диференціації продукту та її наслідки.
4. Види, позитивний і негативний аспекти реклами.

Тема 11. Олігопольна структура ринку

1. Причини та наслідки загальної взаємозалежності фірм.
2. Монопольний характер олігопольного ринку в умовах кооперативної поведінки.
3. Складність моделювання некооперативної поведінки: цінові війни і теорія ігор.
4. Підходи до моделювання дуополії.

Тема 12. Похідний попит

1. Економічна суть та механізм утворення похідного попиту. Оптимізація співвідношення ресурсів.
2. Нецінові фактори попиту на ресурс. Суть і фактори еластичності попиту на ресурс.
3. Пропозиція ресурсу та рівновага фірми і ресурсного ринку в умовах досконалої конкуренції.
4. Способи моделювання ресурсного ринку в умовах недосконалої конкуренції.

Тема 13. Ринок праці

1. Праця як фактор виробництва.
2. Формування індивідуальної та ринкової пропозиції праці.
3. Диференціація ставок заробітної плати.
4. Форми і наслідки моносонічної влади продавців праці.

Тема 14. Ринок капіталу

1. Суть, форми та ринок капіталу.
2. Міжчасовий вибір домогосподарства і пропозиція заощаджень.
3. Міжчасовий вибір фірми та інвестиційний попит. Чиста поточна цінність і внутрішня норма віддачі.
4. Ринок землі його особливості.

Тема 15. Економічна ефективність та добробут

1. Часткова і загальна рівновага. Основні аспекти загальної рівноваги..
2. Концепція ефективності та рівновага в економіці обміну.
3. Ефективність у виробництві. Функція трансформації.
4. Умови ефективного розміщення ресурсів.
5. Суть, основні теореми та критерії теорії суспільного добробуту.

Тема 16. Держава в мікроекономічній теорії: зовнішні ефекти та суспільні блага

1. Суть і види ринкового фіаско на мікрорівні.
2. Граничні показники та наслідки зовнішніх ефектів.
3. Підходи до регулювання зовнішніх ефектів.
4. Суспільні блага: особливості виробництва та попиту.
5. Можливості державного регулювання ринкового фіаско.

Тематика практичних занять з переліком завдань

Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки

Завдання: використовуючи основні методи мікроекономіки, визначте, які з них можуть бути застосовані для аналізу локального ринку послуг. Поясніть на прикладі, як теорія раціонального вибору використовується в реальному житті.

Розв'язати тестові завдання по темі.

Тема 2. Корисність економічного блага. Економічний вибір

Завдання: побудуйте графік граничної корисності для певного товару. Визначте, при якому обсязі споживання досягається максимальна загальна корисність. Проведіть аналіз економічного вибору споживача на прикладі формування місячного бюджету домогосподарства.

Виконати кейсове завдання та розгадати кросворд.

Розв'язати тестові завдання та задачі по темі.

Тема 3. Аналіз поведінки споживача

Завдання: використовуючи криві байдужості, визначте оптимальний набір споживчих товарів для заданого рівня доходу. Проведіть дослідження впливу ефектів доходу та заміщення на зміну споживчих переваг.

Виконати кейсове завдання та розгадати кросворд.

Розв'язати тестові завдання та задачі по темі.

Тема 4. Попит та пропозиція

Завдання: побудуйте графіки попиту та пропозиції для регіонального ринку овочів. Визначте рівень ринкової рівноваги. Проведіть аналіз впливу нецінових факторів на попит і пропозицію.

Виконати кейсове завдання та розгадати кросворд.

Розв'язати тестові завдання та задачі по темі.

Тема 5. Теорія еластичності

Завдання: розрахуйте коефіцієнти цінової, дохідної та перехресної еластичності для конкретного товару за заданими даними. Проведіть аналіз ринку з урахуванням еластичності попиту та пропозиції, запропонуйте стратегію ціноутворення.

Виконати кейсове завдання та розгадати кросворд.

Розв'язати тестові завдання та задачі по темі.

Тема 6. Теорія граничних продуктів та мікроекономічна модель фірми

Завдання: визначте оптимальний обсяг виробництва для фірми, використовуючи теорію граничної продуктивності. Проведіть аналіз факторів, що впливають на продуктивність праці в умовах малого підприємства.

Виконати кейсове завдання та розгадати кросворд.

Розв'язати тестові завдання та задачі по темі.

Тема 7. Витрати виробництва

Завдання: побудуйте графіки постійних, змінних, загальних і граничних витрат для заданої фірми. Проведіть аналіз витрат на основі даних про діяльність місцевого підприємства.

Виконати кейсове завдання та розгадати кросворд.

Розв'язати тестові завдання та задачі по темі.

Тема 8. Ринок досконалої конкуренції

Завдання: визначте точку беззбитковості для підприємства, що функціонує в умовах досконалої конкуренції. Проведіть аналіз умов виходу на новий ринок у конкурентному середовищі.

Виконати кейсове завдання та розгадати кросворд.

Розв'язати тестові завдання та задачі по темі.

Тема 9. Монопольний ринок

Завдання: побудуйте модель ціноутворення для монополії з урахуванням її граничних витрат та доходів. Проведіть SWOT-аналіз монопольної компанії у вашому регіоні.

Виконати кейсове завдання та розгадати кросворд.

Розв'язати тестові завдання та задачі по темі.

Тема 10. Ринок монополістичної конкуренції

Завдання: дослідіть, як створення унікального продукту впливає на попит у монополістичній конкуренції. Проведіть аналіз диференціації продуктів на прикладі локального ринку кав'ярень.

Виконати кейсове завдання та розгадати кросворд.

Розв'язати тестові завдання та задачі по темі.

Тема 11. Олігопольна структура ринку

Завдання: проведіть дослідження поведінки учасників олігополії за моделлю Курно чи Бертрана. Проаналізуйте наслідки змови між фірмами на олігополістичному ринку.

Виконати кейсове завдання та розгадати кросворд.

Розв'язати тестові завдання та задачі по темі.

Тема 12. Похідний попит

Завдання: проаналізуйте попит на ресурс на основі заданих даних про ринок кінцевого продукту. Побудуйте функцію похідного попиту для підприємства, яке використовує найману працю.

Виконати кейсове завдання та розгадати кросворд.

Розв'язати тестові завдання та задачі по темі.

Тема 13. Ринок праці

Завдання: дослідіть фактори, що впливають на ставку заробітної плати у вашому регіоні. Проведіть аналіз рівноваги на ринку праці в умовах заданої професії.

Виконати кейсове завдання та розгадати кросворд.

Розв'язати тестові завдання та задачі по темі.

Тема 14. Ринок капіталу

Завдання: розрахуйте рівень доходу від інвестицій на основі поточної процентної ставки. Проведіть аналіз динаміки інвестиційної активності у вашій країні.

Виконати кейсове завдання та розгадати кросворд.

Розв'язати тестові завдання та задачі по темі.

Тема 15. Економічна ефективність та добробут

Завдання: використовуючи модель Парето-ефективності, визначте стан економічного добробуту в конкретному секторі. Проаналізуйте вплив політики держави на розподіл доходів і добробут населення.

Виконати кейсове завдання та розгадати кросворд.

Розв'язати тестові завдання та задачі по темі.

Тема 16. Держава в мікроекономічній теорії: зовнішні ефекти та суспільні блага

Завдання: проаналізуйте позитивні та негативні зовнішні ефекти діяльності промислових підприємств у вашому регіоні. Розробіть рекомендації для фінансування суспільних благ місцевим бюджетом.

Виконати кейсове завдання та розгадати кросворд.

Розв'язати тестові завдання та задачі по темі.

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Самостійна робота здобувачів в рамках дисципліни «Мікроекономіка» спрямована на узагальнення, засвоєння та закріплення знань з кожної теми.

Вона включає наступні види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, вивчення рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, аналіз та обговорення прикладних завдань, розгляд питань, які виносяться на самостійне вивчення, а також виконання кейсових завдань, що можуть бути виконані як індивідуально, так і в командному форматі.

Тема №	Завдання	Вид роботи / бали
1	Порівняйте підходи до визначення предмета мікроекономіки у різних теоріях та підготуйте презентацію на тему «Роль мікроекономіки у прийнятті управлінських рішень», використовуючи реальні приклади з ринків вашого регіону.	Кейс / 2 бали
2	Проаналізуйте концепцію корисності та її застосування в економічному виборі. Створіть графік, що ілюструє вибір споживача при зміні доходу та цін на товари.	Аналітичне дослідження / 2 бали
3	Наведіть приклади з практики, які демонструють вплив споживчих переваг на ринок. Підготуйте есе на тему: «Як поведінка споживача впливає на стратегії компаній у сучасній економіці».	Пошукове дослідження / Есе / 2 бали
4	Проаналізуйте функціонування механізму попиту та пропозиції на конкретному ринку. Побудуйте графік рівноваги та спрогнозуйте зміни у випадку запровадження нового податку.	Ситуативне завдання / 2 бали
5	Визначте вплив еластичності попиту на обсяг продажів товарів у вашому регіоні. Підготуйте звіт або презентацію, використовуючи реальні приклади з різних галузей економіки.	Ситуативне завдання / 2 бали
6	Розробіть мікроекономічну модель фірми для умовно створеного підприємства. Врахуйте теорію граничних продуктів у плануванні виробничої діяльності.	Індивідуальне дослідження / 2 бали
7	Здійсніть аналіз витрат виробництва для локального підприємства. Визначте постійні, змінні, середні та граничні витрати, а також точки беззбитковості.	Індивідуальне дослідження / 2 бали
8	Проведіть порівняння ринку досконалої конкуренції з реальним ринком вашого регіону. Наведіть приклади фірм, що діють у подібних умовах, і оцініть їхні економічні результати.	Кейс / 2 бали
9	Проаналізуйте функціонування монопольного ринку на прикладі підприємства вашого регіону. Визначте, як монопольна влада впливає на ціноутворення та соціальний добробут.	Аналітичне дослідження / 2 бали
10	Наведіть приклади компаній, що діють в умовах монополістичної конкуренції. Підготуйте презентацію на тему «Особливості ціноутворення на ринках монополістичної конкуренції».	Презентація / 2 бали
11	Визначте основні аспекти поведінки фірм на олігополістичному ринку. Проведіть аналіз використання стратегії ціноутворення на прикладі автомобільної промисловості.	Індивідуальне дослідження / 2 бали
12	Визначте, як зміна попиту на працю впливає на заробітну плату в різних секторах економіки. Проведіть аналіз тенденцій у вашому регіоні.	Пошукове дослідження / 2 бали

13	Розгляньте функціонування ринку праці. Побудуйте графік попиту та пропозиції праці, враховуючи специфіку певної галузі (наприклад, ІТ-сектору).	Індивідуальне дослідження / 2 бали
14	Підготуйте аналіз ринку капіталу на основі даних про інвестиційні програми у вашому регіоні. Оцініть вплив процентних ставок на обсяг капіталовкладень.	Аналітичне дослідження / 2 бали
15	Проведіть SWOT-аналіз щодо економічної ефективності та добробуту на основі конкретної галузі (наприклад, сільське господарство). Зробіть висновки щодо перспектив розвитку.	Кейс / 2 бали
16	Проаналізуйте вплив державного регулювання на зовнішні ефекти та суспільні блага, використовуючи приклади екологічної політики у вашому регіоні. Підготуйте звіт з висновками щодо ефективності державного втручання.	Аналітичне дослідження / 2 бали

Результати виконаних завдань, передбачених для самостійної роботи здобувача, враховуються в процесі поточного та підсумкового контролю.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні використовуються основні традиційні та інтерактивні методи навчання, новітні технології, спрямовані на досягнення освітньої мети й прогнозованих програмних результатів.

Методи навчання і викладання:

Словесні методи: проведення лекцій, організація дискусій, бесід, консультацій та інших форм усної комунікації.

Практичні заняття: спрямовані на закріплення теоретичних знань через практичне їх застосування.

Аналіз бізнес-кейсів: виконання завдань індивідуально чи в команді для вирішення реальних або змодельованих ситуацій.

Наочні методи: використання презентацій, ілюстрацій, відеоматеріалів та інших візуальних засобів для демонстрації результатів роботи.

Робота з інформаційними джерелами: опрацювання навчальної, наукової, нормативної літератури, а також використання інтернет-ресурсів.

Підготовка наукових матеріалів: створення тез та доповідей для участі у конференціях.

Інтерактивні форми навчання: участь у тренінгах, коуч-сесіях та майстер-класах, які проводять запрошені експерти.

Реферативні та дослідницькі роботи: виконання рефератів, пошук і аналіз інформації для досліджень.

СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

У процесі оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти використовуються різні форми усного, письмового та самостійного контролю:

- **усний контроль:** індивідуальні та групові опитування, презентації результатів виконаних завдань, кейсів і аналітичних проєктів.
- **письмовий контроль:** проведення контрольних і самостійних робіт, тестування, виконання практичних вправ, написання есе.
- **самоконтроль:** розвиток здатності до самооцінки власних знань та навичок, а також проведення самоаналізу.

Форми контролю

Форми поточного контролю – тести, письмові роботи (тематичні, модульні), усне індивідуальне та фронтальне опитування.

Електронний контроль виконання завдань з курсу «Мікроекономіка», представлений на електронній платформі <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=44>
 Форма підсумкового контролю – екзамен.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Критерієм успішного складання підсумкового оцінювання є досягнення здобувачем освіти мінімальних порогових балів за кожним із запланованих результатів навчання в межах освітньої компоненти.

Процес контролю знань студентів включає два етапи: поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, виконання самостійної роботи та інших навчальних активностей. Його мета – перевірити рівень підготовки студента до виконання конкретних завдань. Підсумковий контроль проводиться наприкінці навчального циклу для оцінки досягнутих результатів навчання.

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Поточне тестування та самостійна робота																Підсумковий тест (іспит)	Сума
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2								40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	МКР	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	МКР
3	3	3	3	3	3	3	9	3	3	3	3	3	3	3	2	2	5

Загальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може набрати протягом семестру під час вивчення дисципліни, складає 100 балів. З них 60 балів передбачено за виконання завдань поточного контролю, а 40 балів – за підсумковий контроль (екзамен).

Бали за кожний навчальний елемент формуються із результатів поточних видів контролю. Загальна кількість балів за змістовий модуль визначається як сума балів, отриманих за всі навчальні елементи цього модуля. Максимальна кількість балів за модулі 1 і 2 становить 60 балів, які розподіляються наступним чином:

Практичні роботи: 30 балів (по 3 бали за кожну роботу).

Самостійна робота: 20 балів (по 2 бали за кожне завдання).

Модульна контрольна робота (тести): 9 і 5 балів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ЄКТС

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Відмінно	A	відмінно
80-89	Добре	B	дуже добре
		C	добре
70-79	Задовільно	D	задовільно
60-69			
50-59			
		E	достатньо

35-49	Незадовільно	FX	(незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34		F	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ Й КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

1. Теоретичні основи визначення предмету дисципліни «Мікроекономіка».
2. Переваги та недоліки мікроекономічного аналізу.
3. Методологія мікроекономіки.
4. Мікросистема, її основні різновиди.
5. Загальна характеристика кардиналістського підходу, перший закон Госсена.
6. Другий закон Госсена, недоліки кардиналістського підходу.
7. Основні принципи ординалістського підходу, система переваг споживача.
8. Бюджетні лінії та криві байдужості, їх властивості.
9. Рівновага споживача в ординалістській теорії.
10. Реакція споживача на зміну доходу.
11. Вплив зміни цін на блага, утворення кривої індивідуального попиту.
12. Ефекти заміщення і доходу.
13. Суть, закон, ефекти, крива та нецінові фактори попиту.
14. Закон, крива та нецінові фактори пропозиції.
15. Умови та наслідки ринкової рівноваги.
16. Ринкова нерівновага та її динаміка, роль непрямого оподаткування.
17. Хронічна ринкова нерівновага, її причини.
18. Суть, види та фактори цінової еластичності попиту.
19. Підходи до обчислення показника еластичності.
20. Еластичність попиту по доходу, властивості різних видів благ.
21. Перехресна еластичність попиту, характер взаємозв'язку між благами.
22. Еластичність пропозиції, її види та фактори.
23. Економічна природа підприємства (фірми) як мікросистеми.
24. Виробнича функція, її види та способи представлення.
25. Виробнича функція з одним змінним фактором, закон спадної віддачі.
26. Виробнича функція з двома змінними факторами.
27. Ефект масштабу, еластичність масштабу.
28. Суть витрат виробництва, основні типи та види.
29. Витрати виробництва у короткотривалому періоді, закон зростання граничних витрат.
30. Витрати виробництва у довготривалому періоді.
31. Дохід та прибуток як результати виробництва, їх види.
32. Основні чинники, типи та приклади ринкових структур.
33. Поведінка суб'єктів ринку, попит на продукт та дохід окремої фірми за умов досконалої конкуренції.
34. Підходи до визначення оптимальних обсягів випуску.
35. Крива пропозиції фірми у короткотривалому періоді.
36. Рівновага фірми та галузі у короткотривалому і довготривалому періодах.
37. Економічні наслідки досконалої конкуренції.

38. Ознаки чистої монополії, максимізація прибутку.
39. Межі ринку та монопольна влада.
40. Цінова дискримінація, умови та різновиди.
41. Рівновага фірми у довготривалому періоді.
42. Економічні наслідки монополізації галузі.
43. Цілі та інструменти антимонопольної політики.
44. Відмінності монополістичної конкуренції від досконалої конкуренції та монополії.
45. Оптимальна поведінка фірми у короткотривалому та довготривалому періодах.
46. Форми диференціації продукту, їх наслідки.
47. Види реклами, позитивні та негативні аспекти.
48. Причини та наслідки загальної взаємозалежності фірм на олігопольному ринку.
49. Кооперативна та некооперативна поведінка фірм на олігопольному ринку.
50. Основні підходи до моделювання дуополії.
51. Похідний попит, оптимальне співвідношення ресурсів.
52. Нецінові фактори попиту на ресурс, фактори еластичності попиту на ресурс.
53. Рівновага на ресурсному ринку за досконалої конкуренції.
54. Моделювання ресурсного ринку за недосконалої конкуренції.
55. Формування індивідуальної та ринкової пропозиції праці.
56. Чинники диференціації ставок заробітної плати.
57. Форми та наслідки моносонічної влади продавців праці.
58. Міжчасовий вибір домогосподарства та фірми.
59. Чиста поточна цінність та внутрішня норма віддачі.
60. Особливості функціонування ринку землі.
61. Ефективність у виробництві та обміні.
62. Функція трансформації, умови ефективного розміщення ресурсів.
63. Основні теореми та критерії теорії суспільного добробуту.
64. Ринкове фіаско на мікрорівні.
65. Підходи до регулювання зовнішніх ефектів.
66. Особливості виробництва та споживання суспільних благ.
67. Регулювання ринкового фіаско з боку держави.

ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №109 від 28 березня 2022 року) (<https://www.chnu.edu.ua/media/Zaykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>) здобувачі освіти мають можливість на зарахування окремих видів робіт в рамках ОК на основі результатів, отриманих шляхом неформальної та/або інформальної освіти.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Антохов А.А., Клевчік Л.Л., Лусте О.О. Управління змінами: навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т. імені Юрія Федьковича. 2022. 208с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/4336>
2. Антохов А.А., Клевчік Л.Л. Інтелектуальний потенціал карпатського регіону України в контексті вдосконалення та розвитку сфери інформаційних технологій. Науковий вісник Чернівецького університету: Економіка. Вип. 829. 2020. С.37-44. URL: <http://econom.chnu.edu.ua/journal/index.php/ecovis>

3. Антохов А.А., Запужляк В.М., Клевчик Л.Л. Просторовий контекст розвитку та управління технологічно-сингулярних регіональних економічних систем в Україні. Економіка та держава. 2021. № 3. С.34-39. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=4880&i=5>
4. Базилінська О. Я. Мікроекономіка. 3-тє видання. Навчальний посібник. Центр учбової літератури. 2022. 352 с. URL: https://knushop.com.ua/index.php?route=product/product&product_id=1510&srsId=AfmBOOpVOvRB2o8g3h9bSZCzmFNN7NQVPa4nRGy75nRzUvuRJK1LiQY
5. Білецька Л.В. Характеристики Економічна теорія: політекономія, мікроекономіка, макроекономіка. 2-ге видання. К: Центр навчальної літератури (ЦНЛ). 2019. 664 с. URL: https://knushop.com.ua/books?product_id=1156&mfp=16avtor%5B%D0%91%D1%96%D0%BB%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%9B.%D0%92.%5D&srsId=AfmBOOpG87TJliF9IWctLSmTve4jv4BuqVjboe_uJlk70gX7Lz8s2wG3
6. Галушка З.І., Бойда С.В., Клевчик Л.Л. Мікро- та Макроекономіка: теорія і практика: підручник. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. Чернівці, 2024. 277 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10752>
7. Мікроекономіка: підручник / За заг. ред. А.І. Ігнатюк. Київ: Видавництво Ліра-К, 2023. 420 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/373901251_MIKROEKONOMIKA
8. Каменева Н.М., Косич М.В., Александрова О.Ю. Мікроекономіка: Навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/8611/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>
9. Kyfyak, V., Kindzerskyi, V., Todorciuk, S., Klevchik, L., & Luste, O. (2024). The role of economics and management in the development of sustainable business models of agricultural enterprises. *Scientific Horizons*, 27(6), 152-162. URL: <https://www.scopus.com/sourceid/21101062495>
10. Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка : практикум. Одеса, 2020. 76 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/items/2ec7680b-5853-4e72-b0c7-c435109de3d6>
11. Клевчик Л.Л. Соціальна нерівність як основна диспропорція в суспільстві. Економіка та держава: науково-практичний журнал. 2019. № 4. С. 48-51. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/4_2019/10.pdf
12. Скорик Г.І., Швецова М.Б., Стецюк П.І. Вступ до макро- і мікроекономіки: навчальний посібник. Друге видання. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 164 с. URL: <https://vlp.com.ua/node/19547>

Додаткова література

13. Антохов А.А., Клевчик Л.Л. Інформаційні технології як детермінанти інтелектуалізації та розвитку регіональної економіки. Інвестиції: практика та досвід. 2023. №8. С.15-19 URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/issue/view/69/53>
14. Венцюк В. А. Конкуренція і монополія та їх роль у розвитку ринкової економіки. Науковий вісник Одеського національного університету. 2021. № 4. С. 217–219. URL: <https://dspace.onu.edu.ua/bitstream/123456789/33376/1/217-219.pdf>
15. Гриценко Т. С. Недосконала конкуренція: питання теорії та практики. Причорноморські економічні студії. 2022. № 74. С. 9–14. URL: http://bses.in.ua/journals/2022/74_2022/3.pdf
16. Довга Т. А. Практичне використання концепції еластичності попиту при формуванні цінової політики підприємства. Матеріали конференції "Соціальний розвиток України в умовах сучасних викликів". 2021. URL: <https://feu.kneu.edu.ua/ua/confere nce/conf social dev ukr 12/section3/dovga/>
17. Колосінська М. І., Бойда С. В., Семенко О.О. Оцінка фінансового стану підприємства з метою удосконалення його фінансової стратегії. Ефективна економіка. 2020. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?op=1&z=7830>.

18. Кузьмук І.Я. Трансформація системи державного управління в цифрову епоху. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ, 2022. № I (85). С.29-41. URL: <http://chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2022/v1/3.pdf>

19. Луньова Т. С. Недосконала конкуренція: питання теорії та практики. Причорноморські економічні студії. 2022. № 74. С. 9-14. URL: http://bses.in.ua/journals/2022/74_2022/3.pdf

20. Мельник А. В. Оцінка економічної стійкості національних економік у контексті глобальних підприємницьких структур. Наукові перспективи. 2024. № 5 (47). С. 726–740. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/11931>

21. Мільютін А. Є. Цінова дискримінація монополій: сучасні реалії. Вісник Сумського державного університету. 2020. № 2. С. 45–52. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/54895/5/Miliutin_Tsinova_dyskryminatsiia.pdf

22. Сало І.А. Цінова еластичність попиту та пропозиції на ринку плодів в Україні / І.А. Сало // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. 2024. № 1 (71). С. 57-64. URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2024/No1/57.pdf>.

Посилання на інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://minfin.kmu.gov.ua>
3. Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. Офіційний веб-портал. URL: <http://www.minregion.gov.ua/>
4. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. Офіційний веб-портал. URL: <http://www.me.gov.ua/>
5. Офіс реформ Кабінету Міністрів України. Офіційний веб-портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/uryad-ta-organi-vladi/ofis-reform-kabinetu-ministriv-ukrainu>
6. Електронна бібліотека. URL: www.lib.com.ua
7. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Викладання ОК «Мікроекономіка», контроль й оцінювання знань і вмінь студентів спрямовані на дотримання вимог академічної доброчесності (*Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича* (<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>), *Положення про виявлення та запобігання плагіату в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича* (<https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf>)).

Студенти несуть особисту відповідальність за випадки їхнього порушення, враховуючи плагіат, списування, підказування тощо. У разі виявлення академічної недоброчесності вперше бали, зараховані студентіві/ці за виконане завдання, скасовуються. Повторна практика недоброчесності може призвести до анулювання всіх нарахованих за курс балів.